

„Emeljétek fel a ti szemeiteket és lássátok meg a tartományokat: mert megérték az aratásra.“ János 4, 35.

IV. évfolyam.

Budapest, 1907. július 1-jén.

7. szám.

A nélkülözhetetlen segítség.

Eredetileg az ember nemes erővel volt felruházva és jó felfogású értelemmel. Lénye tökéletes volt és egybehangzó Istennel. Gondolatai tiszták, céljai szentek voltak.

Engedetlensége által azonban erői megváltoztak és az önzés foglalta el a szeretet helyét. Természete az engedetlenség által úgy meggyengült, hogy lehetetlen lett reá nézve saját erejével ellentállani a gonosz hatalmának. Az ember a Sátán által foglyul ejtetett, és annak foglya is maradt volna örökre, ha Isten különös módon közbe nem lép. A Sátán célja az volt, hogy megváltoztassa az isteni tervet az ember teremtését illetőleg és betöltse a földet jajjal

és romlással, hogy aztán ő ezen rosszat mutogathassa mindenkinek mint az Isten munkája eredményét az ember teremtését illetőleg.

Bűntelen állapotában az ember édes közlekedésben volt azzal: »Kiben vagynak a bölcseségnek és esméretnek teljes kinesei elrejtve.« De a bűnössé létel után nem találhatott többé örömet a szentségben, azért arra törekedett, hogy elrejtse magát Isten elől. És a meg nem újult szívnek mindig ilyen az állapota. Az nem hangzik egybe Istennel és nem lel örömet az Istennel való érintkezésben. A bűnös nem lehet boldog Isten közelében. Irtózik a szent lényekkel való társalkodástól, s ha bebocsáttatnék is az égbe, nem lenne ez neki öröme. Az az önzetlen szeretet lelke, mely ott uralkodik — a végtelen szeretet, Isten lelkének mintegy visszhangot adva — nem találna visszhangra az ő lelkében. Gondolatai, érzései, akarata mind elütők lennének azokétól, kik a menny bűn nélküli lakóit képezik. Elütő hang lenne ő az égi énekarban. Kinzóhely lenne részére a menny és óhajtana elrejtette lenni attól, ki a világosság és az ott levők öröme. Nem Isten kárhoztató ítélete az, amely kizárja a bűnöst az égből, de kizárja ő maga-magát az azon társaságban való arra nem valósága által. Isten dicsósége megemésztő tűz lenne

Az ember természete és sorsa.

XIII.

A lélek szó bibliai értelme.

Nem azt mondjuk hogy nincs lélek, hanem arra kérjük fel ellenfeleinket, hogy mutassák ki nekünk a »lélek« szó theologiai értelmét a bibliából. Hogyha ezt megteszik, akkor meg vagyunk elégedve.

Tévedésük abból keletkezik, hogy sokan a bölcsezet és saját képzelődésük alapján állítják, hogy a lélek anyagtalan, halhatatlan, szellemi lény. S midőn a *lélek* szót a bibliában találják, azonnal hozzá kapcsolják, bele magyarázzák ezen értelmet. Az ilyen eljárás pedig nem az igazság szerint való.

Mit értenek a mai theologusok a lélek szó alatt? Egy nevezets író egyik theologiai művében erről következőképpen szól: »A lélek azon életteljes, anyagtalan működő erő az emberben, amely által gondolkodik, ért és cselekszik. Az újabb korban a magyar nyelvezetbe belehozott szellem (németben Geist, angol nyelven spirit, szerk.) szóról azt mondja: »Szellem alatt egy test nélküli lényt vagy intelligenciát értünk. Isten és az angyalok szellemi lények.« Az emberről tovább azt mondja: »Az ember két részből áll. — testből és lélekből. A lélek,« mondja, »szellemi anyag«. Nem lévén biztos a »szellemi anyag« kifejezésben, hozzáteszi hogy: »anyagtalan, halhatatlan«.

Ezen nézet azonban bibliai szempontból igen kifogásható. Ilyen értelemben az állatoktól sem lehet a lelket eltagadni, mert az állatok is tudnak »érteni, gondolkodni és cselekedni«. Smith az ő bibliai szótárában következőképpen értelmezi a *lélek* és *szellem* szavakat: »Azon szó *psüche*, amely lélekre fordíttatik, sokszor jelenti az élet, a gondolkodás, a vágy vagy az indulat székhelyét. Ebben az értelemben különbözik a *pneuma* szótól, amely a magasabb értelmet adja. Ezen különbséget ismerteti a Septuaginta, az angol és a német fordítás is. (A magyar bibliában a *pneuma* szót szintén »lélekre« fordították. A szerk.) Míg a »lélek« az ember alsóbbrendű lelki tulajdonságait

reá nézve, és ő azért szívesebben látja a kárhozatot, csak hogy elrejtessék annak orcájától, ki megváltotta őt.

Az azonban lehetetlen, hogy megszabaduljunk a bűn sárából, melybe lesüllyedtünk saját magunktól. A mi szívünk gonosz és mi nem vagyunk képesek azt megváltoztatni: »Vajjon kicsoda tehet tisztát a tisztátalanból? Senki sem.« A testnek bölcsesége ellenesége Istennek, mert az Isten törvényének nem enged, mert nem is lehet. Nevelés, műveltség, akarát gyakorlása, emberi törekvés mind működhetik a maga körében, de itt tehetetlen. Hozhatnak azok létre a magaviscsetben bizonyos rendeséget, de meg nem változtathatják a szívet és meg nem tisztíthatják a lelki élet forrását. Egy erőnek kell hatni az emberre, egy új életnek onnan felülről, mielőtt átváltoztathatik az ember bűnöstől szentté. *Ez az erő: Krisztus.*

Krisztus kegyelme gyorsíthatja meg a léleknek életnélküli tehetségeit és vonhatja azt Istenhez szentségre. A Megváltó mondja: »Ha az ember nem születik újjá onnan felülről — azaz ha nem nyer egy új élet folytatására új szívet, új vágyakat, szándékokat és indokokat — nem láthatja az Istennek országát«. (Ján. 3, 3.) Az a gondolat, hogy csak az emberben természettől meglévő jót kell kifejleszteni, nagy tévedés. A természeti ember meg nem foghatja azokat a dolgokat, melyek Istennek lelkéi, mert őneki bolondságnak tetszenek: »Meg sem tudhatja azokat, mert a lélek ereje által ítéltetnek meg.« (1 Kor. 2, 14.) »Ne csodálgjad, hogy azt mondom neked: Szükség nektek ujonnan születtetnetek.« (Ján. 3, 7.) Krisztusról írva van: »Benne vala az élet és az élet vala az embereknek ama világosságok.« (Ján. 1, 4.) Az ő neve az egredüli név az ég alatt, amely adatott az emberek között, amely által kellene nekünk megtartatnunk . . .

White E. G.

— Aki szeretni tud, semmitsem bírál meg oly szigorúan mint önmagát.

jelenti, úgymint az emlékező tehetséget és a gondolkodást, amely ugyan az állatvilágban is található, a *pneuma* szó az igazi, a magasabb, a felsőbb életet képezi.

Ezen magyarázók szerint a héber »*nephesh*« és a görög »*psüche*«, amely szavakat lélekre fordítottak, azon erőt jelenti, amely minden élő és mozgó lényben található. A héber *ruahh* pedig, és a hozzá hasonló görög *pneuma*, amelyet az angol bibliában — »*spirit*«-re és a német bibliában »*Geist*«-re fordítottak, »magasabb és igazi életet« jelenti, — a fent említett szótárírók magyarázata szerint.

Most pedig keressük meg ezen szavak igazi bibliai értelmét, mert ránk nézve fődolog a szentírás értelmét megtudni: Héber *nephesh*, görög *psüche*: lélek. Héber *ruahh*, görög *pneuma*: lélek, angol *spirit*, német *Geist*.

Nincs joga senkinek más értelmet belefektetni ezen szavakba, mint amilyent a szentírás belefektet. Aki más magyarázatot ad, az eltávozik a szentírás kijelentéseitől.

Nephesh.

Gesenius, a híres héber szótáríró a *nephesh* szót következőképpen magyarázza: »1. Lehelet. 2. Az életadó elem, mint a görög »*psüche*« és a latin *anima*, amely által a test él. Az élet elme, amely a testben megnyilatkozik.«

Parkhurst, egy másik szótáríró erről azt mondja:

»Azt gondolták, hogy a *nephesh* szó mint főnév az ember szellemi részére vonatkozik, amelyet rendszeren léleknek neveznek. Megvallom azonban, hogy magam még nem tatáltam egyetlen idézetet sem a szentírásban, amely minden kétség nélkül ezen gondolatot megerősítene. Az 1 Mózes 35, 18; 1 Kir. 17, 21. 22 és Zsolt. 16, 10-ben használt *nephesh*-t lehetne talán így értelmezni, de ott is a két előbbi idézetet inkább *leheletre* és az utóbbit »*élő lényre*« lehet fordítani.«

Taylor, egy héber szótáríró azt mondja, hogy a »*nephesh*« szó az állatvilág életét jelenti, amely által minden az ő faja szerint létezik. 1 Mózes 1, 20. 24. 30.

Az állatvilág életereje pedig tudásunk és a szentírás szerint mindenekelőtt a leheletben, Jób 41, 21. 31. 39; és a vérben van. 3 Mózes. 17, 11. 14.

A szentírás értelme ez: A *nephesh* szó 745-ször fordul elő az ó-testamentum alapigében. Károly Gáspár különbözőképpen fordította le, sokszor »*lélekre*«, sokszor más szót is használt. Figyelemre méltó azon tény, hogy akárhányszor fordul elő ezen szó, egyetlenegyszer sem használatik összeköttetésben a halhatatlanság gondolatával.

1 Mózes 1, 20. 21-ben és sok más helyen *nephesh* szót »*élő állat*«-ra, 1 Mózes. 14, 21-ben »*nép*«-re, 2 Mózes 23, 9-ben »*jövevény*«-re és »*ember*«-re, 4 Mózes. 6, 6-ban »*megholt test*«-re, Zsolt. 27, 12-ben »*kiránság*«-ra, és 3 Mózes 11, 10-ben »*ralamely*«-re van lefordítva. Ezenkívül Károly Gáspár ezen szót »*lehelet*«-re, »*állat*«-ra, »*hal*«-ra, »*teremtény*«-re, »*akarat*«-ra és sok más egyéb szóra fordította le. Azonban egyetlen egyszer sem fordítja le a *nephesh* szót szellemre (német *Geist*, angol *spirit*).

A »*nephesh*« *halandó*: A halál veszedelmének ki van téve. Lásd Jósué 10, 32. 35. 37. 39. (1 Mózes 17, 14; 2 Mózes 31, 14-ben az alapigében a *nephesh* szó szintén előfordul).

Psüche.

Greenfield szótáríró a következőt mondja *psüche* értelmezéséről: »Lehelet, élet, az állat lelke, az élet lényege, lét stb. Máté 2, 20; 6, 25. A sírontúli élet Máté 10, 39; János 12, 25. Élő lény, 1 Kor. 15, 45; egyén, Ap. csel. 2, 41.«

Psüche a szentírásban: A lélek szó az új-testamentomban (*psüche*) 105-ször fordul elő, 58-szor »*lélek*«-re van lefordítva és 40-szer »*élet*«-re.

S. U. után.

H. J. F.

— Az Isten törvénye megmutatja a lélek betegségét — az evangélium meggyógyítja.

*

— Az ima nem az Istent hozza hozzánk, hanem minket visz hozzá.

Isten védő keze az ő szent igéje fölött Izráel bukása után.

Róm. 3, 2 szerint Isten kiválasztotta Izráelt és reá bízta az ő szent igéjét. Izráel azonban nem becsülte meg ezen nagy előjogot, s nem engedelmeskedett Isten törvényének. Mindennek dacára Isten kegyelmesen bánt ezen kemény és engedetlen néppel. Igaz ugyan, hogy megostorozta és letaszította őtet magas helyéről, de ezt is csak azért tette, hogy az ő igéje hirdetve legyen a pogányok között. Úgy látszott, mintha Izráel bukása után a szentírás elveszett volna, valósággal azonban a szentigét sokkal nagyobb mértékben terjesztették és olvasták mint azelőtt. Így volt ez a babiloniai fogság alkalmával is Kr. előtt 606-ban. Salamon templomának elpusztítása is alkalmat adott a szentírás ismertetésére. Zsinagógákat építettek, annyi sokat, hogy minden tíz zsidóra egy jutott s minden egyes zsinagógában szentírásnak kellett lenni. Lásd Ap. esel. 15, 21. Abban az időben egyedül Jeruzsálemben közel 480 zsinagóga volt. Az Izráel fogsága alatt elveszett az anyanyelve és így más nyelvre kellett fordítani a szentigét. Hogy tévedések ne forduljanak elő, a fordításnál részletes jegyzeteket írtak a lapok szélére. Izráelnek sokat kellett szenvednie a pogány királyoktól, kik Nagy Sándort követték. Ptolomeus II. Philadelphus uralkodása alatt Egyiptomban, Kr. e. 280 körül, lefordították az ő-szövetséget görög nyelvre és »Septuagintá«-nak nevezték, (mert hetven írástudó zsidó férfiú végezte ezen nagy munkát). A görög nyelv akkor a világ nyelve volt. Így ismertette az Úr az ő szent beszédjét a pogányokkal, akik közül sokan is tanulmányoztak.

Ap. esel. 15, 21-ből látjuk, hogy Pál apostol az ő missiói utazásában több helyen megtért pogányokat talált, és Ap. esel. 8, 28-39-ből láthatjuk, hogy Szerecsenországból is jött egy főember, aki örömmel megkeresztelkedett, midőn az Úr szolgálja teljesen felvilágosította őt. A második jeruzsálemi templom elpusztítása Titus által Kr. u. 70-ben

újából alkalmul szolgált arra, hogy a szentírás el legyen terjesztve az egész világon, és ma már 400 nyelvre van lefordítva.

Izráel minden népek közé el lett szórva (3 Móz. 26, 33-41; 5 Móz. 28, 15-68) és így Izráel akarata nélkül Istennek igéje el lett terjesztve. Tanulást megérthetünk Izráel történetéből. Aki engedetlen és bűnbánatot nem gyakorol, azt megfeddi az Úr — nem hagyja a bűnt büntetés nélkül. Amit Isten véghetetlen tanácsában elhatározott, azt az ember meg nem változtathatja. Isten őrizte az ő szentigéjét és megtartotta és terjesztette a mai napig. Valóban, ha »az egész föld elmulana is, az ő beszédje semmiképpen el nem mulik.« Luk. 16, 17.

Kessel Frigyes.

Teremtés vagy fejlődés?

Zsid. 1, 1-3. Ugyanaz az erő, mely a világot teremtette és mind a mai napig femtartja: ugyanaz váltotta is meg. Úgy a teremtés mint a megváltás ereje ugyanazon forrásból ered. Jézus Krisztus a teremtő és a megváltó is: a szentírás tanítása szerint.

A mai modern tudomány azonban ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedik, hogy megváltásra és megváltóra tulajdonképpen semmi szükségünk nincs, mert a világ *fejlődés* által jött létre és folytonos fejlődésben halad előre. A tudomány tehát egy fejlődési elméletet állít elénk. Ezen fejlődési elméletnek *lényege* röviden a következő:

1. A világ fokozatos átalakulás bizonytalanról a bizonyosra, általánosról a különösre. Ezen folytonos változás *oka* magában a világban van, amely ilyformán, mintegy magamagát alakítja át.

Egy keresztyén természettudós (Demert) például szintén ezen elméletnek híve lévén, a világ keletkezését a következőleg írja le: »A világ egy gázgömb volt, mely sok ezer évig gombolygott, míg az erős mozgás következtében lassan átalakult, megszilárdult és így fejlődött ki a mi világunk.«

2. Azonban a tudomány még egy lépéssel tovább is megy, amennyiben a fejlődési elméletet az emberi lélekre is alkalmazza és ugyanilyen fejlődést alacsonyabbról magasabbra, ugyanazt a folytonos haladást a növekedő értékre a mi lelki és érzelmi világunkban is felfedezni véli.

3. A fejlődés elmélete továbbá feltételezi, hogy bizonyos mennyiségű anyag a kezdetben is létezett és a mai látható világ ebből alakult ki és mindenképen azon meggyőződést törekszik felkelteni és megerősíteni, hogy a természet a mi anyánk és forrása minden életnek.

4. Az evolúció elmélete tehát az anyagot örökkezelőnek tekinti és ezáltal akarja a teremtés eszméjét azon helyéből kiforgatni, melyet eddig az emberiség gondolkozásában elfoglalt.

Ezen elmélet éle ugyanis főképpen a teremtésben vetett hit ellen irányul, és a világ keletkezésére alkalmazva: annak teremtési eredetét egyenesen megtagadja.

A tudomány tehát a teremtést mint naív, vallásos felfogást félre teszi és helyébe a fejlődés látszólag hatalmas gondolatát teszi.

Hasonlítsuk össze röviden a fejlődést a teremtéssel és lássuk, mi a különbség tulajdonképpen a kettő között:

a) A teremtés oly tény, mely mint újjászületés vagy újjáteremtés folytonosan ismétlődik és így a személyes tapasztalat által felfoghatóvá lesz: míg a fejlődés csupán egy képzelt folyamat, amelynek a valóságban semmi alapja nincs és a melynek igazságáról, minden kétséget kizárólag, tapasztalati úton meggyőződést szerezni nem lehet.

b) A teremtés útján a dolgok azou pillanatban előállottak, amelyben az isteni szó elhangzott: a fejlődés szerint erre sok ezer esztendő volt szükséges.

Ha most már közelebbről vizsgálat tárgyává akarjuk tenni és keressük a tudomány által állított ezen fejlődést, csodálkozva fogjuk tapasztalni, hogy sehová akadni nem lehet.

Egy spanyol természettudós (Marcius) is például, a ki nagy utazásokat tett Dél Amerikában és Braziliában, következőképpen ír: »Az alkalommal, midőn ezeket az utazásokat tettem, arra a tapasztala-

latra jöttem, hogy a vulkanikus kitörések és földrengések évről-évre szaporodnak mindenütt pusztulást hagyván maguk után, ami pedig az amerikai nép erkölceseit illeti mondhatom, hogy ez nem csupán vad nép, hanem valósággal egy megvadult nép.»

Hiába való fáradság volna különben is evolúciót keresni.

»Mert óáltala teremtettek mindenek.« Kol. 1, 16. Így tehát semmi nem fejlődött, hanem minden teremtett és fejlődés ily értelemben egyáltalában nem is létezik.

Azt a kritikát, amit egy természettudós (Humbolt) egy tudós társáról (Strauszról) mondott: »Ami nekem Strauszban végképpen nem tetszett, az a természet-historikus könnyelműség... — körülbelül az evolúció elméletére is helyesen alkalmazni lehet.

Tekintsük meg ezek után közelebbről a »teremtés«, fogalmát is.

Zsid. 11, 3; Róm. 1, 20. »A teremtés láthatlanból Isten szava által erőt és anyagot előhozni. Hogy a teremtés valóság és igazság, azt a tények bizonyítják.

1. A körülöttünk levő anyagi világ, melyet szemünkkel látunk.

Hogy pedig ez a világ csakugyan hat valóságos nap alatt teremtett, bizonyítja a teremtés pecsétje, a hetedik nap; a szombat is, amely éppen ennek jelül és emlékére megáldott és megszenteltetett. 1 Móz. 2, 1-3.

2. A teremtés tényét saját életünkben is tapasztalhatjuk, miáltal ez reánk nézve is megérthetővé és felfoghatóvá lett. 1 Tess. 2, 13. Jeremiás proféta részesült ezen tapasztalatban (Jer. 15, 16.) Dávid király szintén tapasztalta és óhajtott is az újjáteremtést (Zsolt. 51, 12. 13), mert az újjáteremtés egy jelenvaló segítség, mely által Isten közvetlenül mintegy beleszól életünkbe, új utat jelöl meg számunkra, szenvedéseinket enyhíti és csüggedő szívünkbe új erőt és új reményeket önt. Sem idő, sem távolság nem korlátozza (Máté 8, 8-13), de minthogy benne Isten kiváltképpen való kegyelme nyilatkozik, csupán hit által nyerhető meg. —

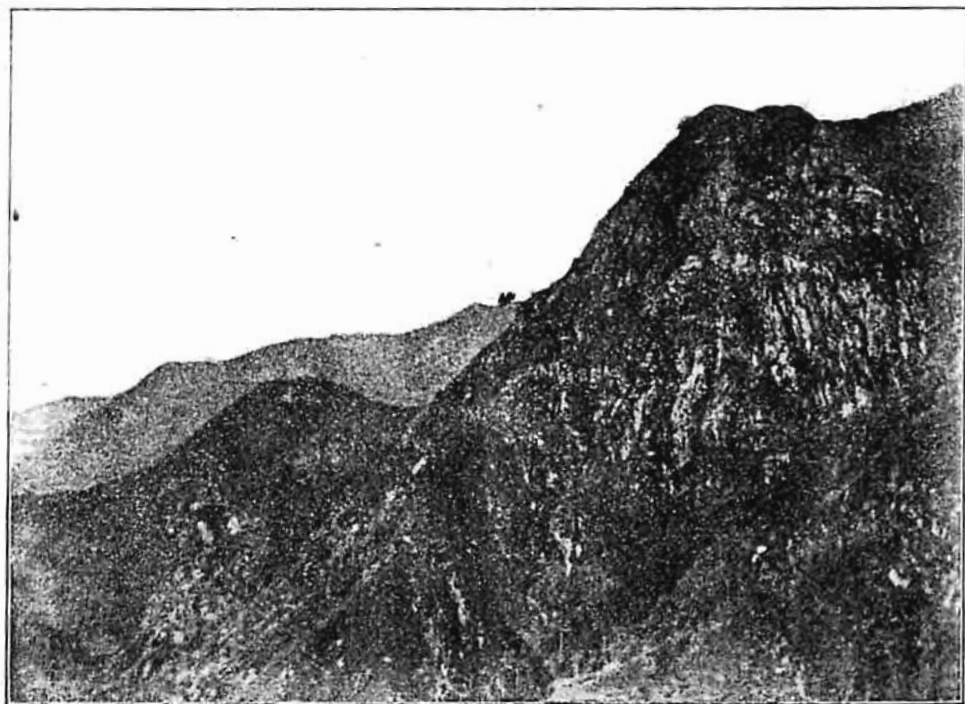
Megtörténik azonban gyakran az, hogy bár nem a fejlődés tanát valljuk,

hanem a bibliának és a teremtésben hiszünk: mégis gyakorlatban a fejlődés tanát követjük.

Ha ugyanis Isten igéje, melyet hallunk, nem cselekszik bennünk, mivel nem engedünk neki, hanem saját erőnkől akarunk idővel jobbak lenni, akkor a teremtést nem tapasztalhatjuk és így tudunk és akarunk ellenére is a fejlődési elmélet hálójába kerülnünk. Legyen az Úr kegyelmes és óvja meg az ő népét ettől a tévedéstől.

Botyánszki Zsófia.

Február 18-áról kelt levelében a többiek közt azt írja: »... Nagyon fontos mireánk nézve, hogy itteni állomásunkon téglafalakkal tegyünk kísérletet, mert a téglafalak jobban ellentálanak az éghajlat különféle befolyásainak. Éppen most teszünk ez irányban előkészületeket, de az esős idő nagyon akadályoz bennünket a munkában. Már betanítottam néhány embert, de sajnos, nincs kitartásuk. A deszkavágók, akikről előzőleg írtam, egy hétig dolgoztak, azután beleuntak és más munkát kezdtek. Azóta ismét hat embert tanítottam be,

Hegyvidék a Vuasun.

Vuasu.

Vuasu a harmadik missiói állomásunk Német-Kelet-Afrikában. A Paréhegységben 2000 méter magasságban fekszik, 6¹/₂ órányira éjszak-nyugatra a fiedenstali állomástól.

Az építkezésekkel és a szükséges berendezésekkel már jól előrehaladtak, s úgy látszik, hogy Enns és Sander misszionáriusoknak ott gazdag munkaterülete lesz. Néhány kivonat Sander t. leveleiből érdekes, mert azokból fogalmat alkothatunk testvéreink munkájáról és az ottani viszonyokról.

de azokból is három most egy hónapig pihen.

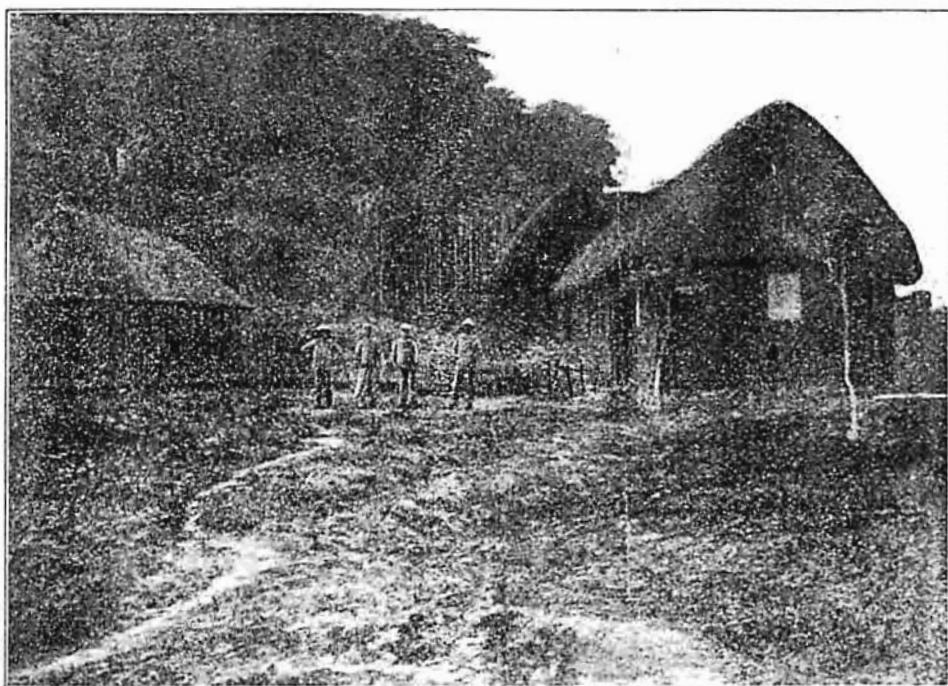
Nemsokára eljő az első aratásunk. A burgonyánk már megérett, a kukorica virágzik és kis kertecskénk is kifizetődött.

Iskolánk pár hétig igen üres volt; az 50 gyermek közül, akik az első időben jöttek, csak nyolcat láttunk. Én elmentem tehát fekete segédemmel a főnökökhöz, hogy beszéljek velök efelől, azonban nem tudván még a nyelvet — magam csak keveset beszélhettem. De mégis hatása volt, mert most megint 40 gyermek látogatja az iskolát. A nyelv tanulásában igen lassan

haladok előre. Ami egészségemet illeti, hálás vagyok az Úr iránt, mert olyan egészséges vagyok, mint a hal a vízben. A hegymászás, amit itt tanulni kell, minden kóroanyagot megöl. Hálát mondok az Úrnak, hogy ide küldött engemet, ahol kedvem szerint dolgozhatom, ami nekem nagy örömet szerez. Az ifjaknak is adok valami munkát, dacára annak, hogy nem igen szeretik. Jelenleg 11 rendes tanuló van itt. Ők megfigyelték, hogy dolgoztam a kertben és minő gyümölcsöt nyertem azáltal. Kérdeztem tőlük, hogy szeretnének-e ők is olyan »sambá»t

haladunk előre. Tegnap is két kosár faszenet égettünk a kovácsműhely részére. A kosarak is saját gyártmányunk, amire Carscallen t., aki Brit-Kelet-Afrikába ment, tanított . . . «

Hogy idegen földben, kellemetlen viszonyok közt, a legkülönbözőbb nehézségek dacára is a legörömesebb hangulatban lehet az ember, és nem veszi el jókedvét, azt a következő sorokból is lehet látni, melyeket egyelőbb vett levélből veszünk: » . . . Amint tudjátok, szerencsésen megérkeztünk Isten oltalma alatt a sugárzó nap országába. Szívélyes üd-

Szin és lakház Vuasuban.

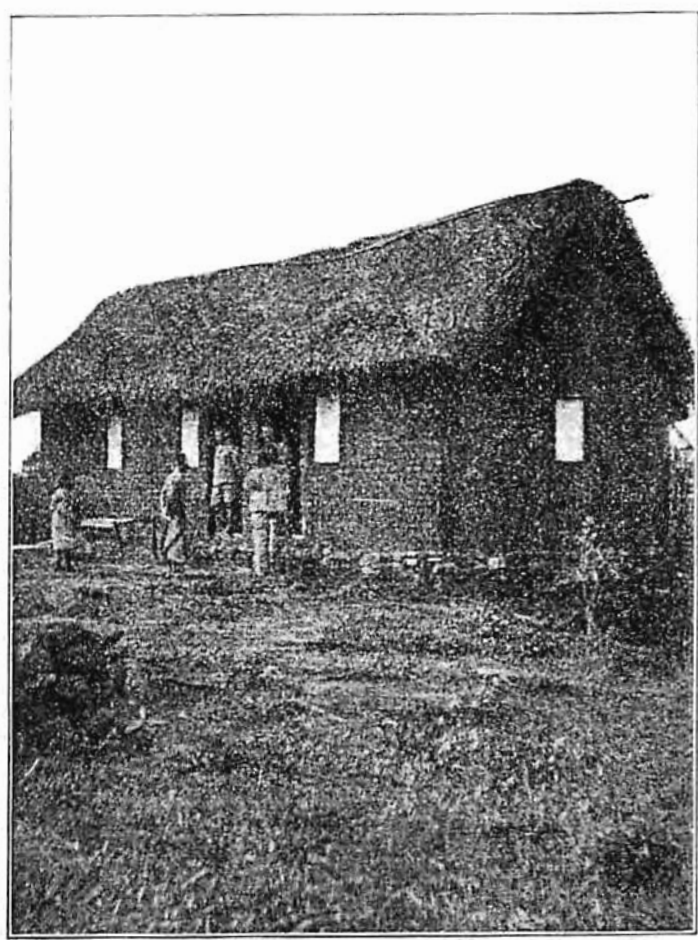
— földet — bírni, amire természetesen igennel feleltek. Erre megmagyaráztam nekik, hogy ezt csak azon föltétellel kapják, ha német mód szerint művelik meg a földet. Amit aztán meg is tettek. Csinaltam nekik egy fűrészlábot is és most maguknak kell vágni tűzifájukat: azzal tanulnak valamit mindkét rész hasznára. Egynehányan közülök már jól tudnak gyalulni; kettő kiválóan tudnivágyó és szeret olvasni. A gyermekek legnagyobb részét föl kell eleveníteni, amihez különösen isteni bölcsesség kell; az én imám is ez, hogy az Úr képessé tegyen mindnyájunkat erre. Bár lassan de folyton

vözlés után igen gyorsan haladtak a napok a munka mellett. A testvérek itt mind jó színben és egészségben vannak. A föld nagyon tetszik nekem; de azon elbeszélések, hogy itt igen sok szép gyümölcs terem vadon és azokat csak le kell szedni — a mesék országába tartoznak. Németországban többet láthattam. De nem is azért jöttem ide. A gyümölcsök, amelyeket én keresek, a fekete emberfiak szívei. Mennyi nehézséget hoz magával az, ha a nép nyelvéből csak 50 szót tud az ember, könnyen el lehet képzelni. Egyrészt jó, hogy nem értek többet, legalább nem tudom, hogy jót

vagy rosszat beszélnek-e rólam az emberek. Majd csak megegyezem az emberekkel: ha valamit kétszer megmutatok nekik és nem értik meg, akkor megmutatom nekik húszszor. Jó, hogy az lsten már előbb a türelem iskolájába küldött; itt jól felhasználhatom azt, amit ott tanultam.

A gyermekek közül igen kedvesek is vannak, és ha éppen feketék nem volnának, azt hinném, hogy hamburgiak.

Iskolaház Vuasuban.

Az iskolában is egy ilyen kótyomfitty ül mellettem, aki minden betűnél, amelyet ír, újjamnál rángat, hogy odanézzek, vajjon jól csinálta-e? A szünet alatt megint az egyik vagy a másik a »kaki« n (a ruhaszövet elnevezése) rángat és egy kis sebet vagy egyebet mutat, hogy gyógyszert kapjon. Ha egy ilyen kis sebet orvosolok, akkor nyöszörögnek, mintha nagyon fájna, valóban pedig csak képzeletlenség. Olykor jó alkalmam van, nekik

szemléltető tanítást adni. Megmutatom a kicsiny betegeknek az én sebemet, amely sokkal rosszabb; egyszerre megsajnálják engemet és elfelejtik saját bajukat... Ha pedig azt mondom nekik, hogy nekem nem kell gyógyszer, akkor ők sem akarják. Hogy más módon is megnyerjem őket, időről időre kis ajándékokat adok nekik. Így két fahengert is csináltam a kicsinyeknek, és nagy az örömük, ha azokat egymásnak a lábaira gördítik, vagy a fejükre is, amely már kitart valamit.

Az esős időnyben, amely most uralkodik, különféle dolgokat tapasztalhattam. A multkor az asztalnál ültem és írni akartam, de az eső úgy esett a papírra és a kámpára, hogy csakhamar a pokrócom alá bújtam. Úgy gondolkodtam, hogy ennél kétszer rosszabbul is lehetne és így megvigasztalódtam. Szellős vászon ablakfiókjaimon már sokszor nevettem magamban... Ágyneműt igen erőset kell venni, mert a feketék a mosásnál nem igen gyöngéd-érművek. Itt másképpen bánnak a fehérneművel mint Németországban; egy követ vagy faládán verik ki. Más föld, más szokás...

Áldja meg az Úr az ő munkáját ezen új állomáson is és adjon szeretetet és örömet az ottani munkások szíveibe, hogy jól legyenek felszerelve az ott való munka folytatására, és hogy nem-sokára munkájuknak gyümölcsseit is láthassuk.

— Nincs semmi, ami jobban erősítse az értelmet, mint a szentírás tanulmányozása.

*

— Köszönöm — hogy elnézésed bevárta belátásomat.

A hit diadalma.

Isten beszéldje igaz — ha nem is hiszi el az ember — mégis úgy van. A hit igaznak tekinti Isten beszédjét az emberben.

Ilyen értelemben olvassuk el a tízparancsolatot. »Ne legyenek neked én előttem idegen isteneid.« A hívő lélek erre azt mondja: »Legyen ez igaz én bennem életemben!«

Azt mondja: »Ne csinálj magadnak faragott képet . . . s ne hajolj meg azok előtt . . . mert én vagyok a te Jehova Istened.« Erre a hit gyermeke azt mondja: »Uram, legyen meg akaratod ebben is.«

Azt mondja: »A te Jehova Istened nevét hiába ne vedd, mert nem hagyja a Jehova büntetés nélkül azt, aki az ő nevét hiába veszi.«

»Alávetem magamat ennek is, s nem veszem fel nevedet hiába,« mondja a hívő lélek. »Az Úr Jézus nevét és jellemét óhajtom nyilvánvalóvá tenni embertársaim előtt, mert ez megment.«

Azt mondja az Úr: Emlékezzél meg a szombatról, hogy azt megszenteljed, . . . mert a hetedik nap a te Úrad Istened szombatja.« A hívő lélek azt mondja: »Uram ennek is alá vetem magamat, vidd ezt is végbe az én életemben. S míg én részemről azt teszem amit tehetek, — ami annyi, hogy a munkától pihenek, — akkor az Úr ezt a napot valóságos nyugalommá teszi. Én az én saját munkámtól megszünök annak jeléül, hogy a bűntől is megszüntem s hogy az Úr működik énbennem, s végbe viszi az ő akaratját az én életemben. Így a szombatnap az evangélium pecsétje (Ezékiel 20, 12. 20.) Ő viszi végbe az ő munkáját mibennünk az Úr Jézus Krisztus napjáig.

Azt mondja: »Ne ölj!« de az mondatik a hívőknek, hogy a gyűlölet is gyilkosság. »Ne lopj!« »Hamis tanubizonyságot ne tégy!« »Ne kívánd felebarátod vagyonát!« A hívő lélek ezekre azt mondja: »Uram, mindezeket beteljesítve láttam Krisztus életében, aki a szeretet által cselekedett. Én azt találom saját életemben is, hogy az Isten kegyelme folytán már nem tudok gyűlölni, mert ő engem tökéletes békében tart. Ő az én megtartóm és így az Isten törvényének

alappontjai hívő életemben kifejezést találnak.«

Így a hit az Istennek való teljes átadást jelenti, amely által Isten törvénye valósággá válik életünkben. Testté lesz újból Istennek beszéldje mibennünk. A hit azt veszi amit az Úr kimond, és igaznak tartja az ember életében. Így Isten saját hatalma által működik, az ő szentlelkének hatalma által úgy hogy amaz ige, ami testté lett Krisztusban, újból testté lesz a hívő lélekben. Végre eljön Krisztus az övéi közé és az övéi ötet be is veszik.

Ez ama hitnek diadalma, amely a világot legyőzi, az Isten törvényét naggyá teszi, Krisztus életét megnyilatkoztatja a mi életünkben, és a hívő lelket előkészíti az ő eljövételére.

Prescott W. W.

Bizonyságtételek a gyülekezetek részére.

White E. G.-ől.

Folytatás.

A biblia mindennapi tanulmányozása.

Akik az igazság terjesztésére hívva vannak, tudják meg, hogy tanulni mindenkor szükséges. Iparkodjanak folyton növekedni, úgy hogy jó példát tudjanak mutatni testvéreiknek, és jót eselekedni mindzokkal, akikkel összeköttetésbe lépnek. Azok, akik az előrehaladás és fejlődés szükségességét nem tudják belátni, nem fognak növekedni a kegyelemben.

Az egész ég részt vesz ezen munkában, amely e földön folyik férfiak és nők megmentéséért. Úgy tervezte az Úr, hogy emberi lények is munkálkodjanak — Krisztus munkatársai legyenek.

A szentírásból világosan kitűnik, hogy Krisztus minden hű munkás oldalán áll és minden munkáját és fáradozását megáldja, úgy hogy tökéletes legyen. Így lesz mindazoknál, kik a segítség szükségességét érzik. Az olyanok tekintsek az Úr munkáját szentnek, s hozzanak hálaáldozatot mindennap azon kegye-

lemért és erőért, amely képessé teszi az előrehaladást a hit életében. A munkás ne gondoljon sokat maga felől, hanem maradjon alázatosságban, s soha se tévessze szem elől, hogy számos oly fogyatkozása van, amely akadályozza a munkálkodásban. Ne veszítse el bátorságát, hogy ha nem mindjárt láthatja fáradságának eredményét, de használja fel jól az időt, mert igen drága.

Az Úr választott szolgálóinak szükséges, hogy önmagukat vizsgálják mindenkor, s hogy szoros összeköttetésben legyenek a világ Megváltójával. Hogyha nem tudnak lelkeket az Úrhoz vezetni, akkor tudják meg, hogy eljárásuk nem jó az Úr előtt. Sokan, akik az ígét hirdetik, akaratos tudatlanságban élnek. Nem ismerik alaposan a szentírást. Nem érzik az igazság komolyságát a jelenvaló időben, s ennél fogva az igazság nem élet és valóság előttük. Hogyha magukat megaláznák, s az igével összhangzásba iparkodnának jutni, akkor tiszta fogalommal nyernének Krisztus életéről és eljárásáról. Elhanyagolják szemüket hitük megkezdőjére és végzőjére irányítani.

Nem szükséges senkinek Sátánnak engedni, lelkiismeretét megterhelni s a szentleket megkeseríteni. Isten beszédjében minden szükséges intézkedés megtéetett arra, hogy mindenki segítséget nyerhessen a küzdelemben való diadalomra. Aki Jézust folyton szeméi előtt tartja, az annak képére átalakul diésőségre. Mindazok, akiknek szívében él a Krisztus hit által, oly hatalommal bírnak, amely feltétlenül eredményt biztosít az Úr munkájában. Folyton növekednek s munkájukból is látható lesz, hogy ők munkatársai Krisztusnak. Mindazáltal, bármilyen nagy is legyen egy lélek előrehaladása a lelki életben — mégis mindig megmarad a további fejlődés szükségessége. Tovább kell kutatni a szentírásban, mert abból nyerjük hitünk táperezjét. Minden tantételt, — ha mindjárt már el is lett fogadva igazságnak, — elő kell venni, és a törvénynek és a bizonyágtételeknek világosságában kell megvizsgálni, s ha a próbát ki nem állja, akkor nincsen benne világosság.

Meg kell vizsgálni a nagy váltság munkájának tervét az utolsó időben. A

mennyei szentségben végbe menendő munka legyen nagy befolyással szívünkre s kedélyünkre. Hogyha ezen magasztos igazságokat felfogjuk s megértjük, akkor képesek is leszünk részt venni abban a munkában, amely által egy oly nép készítették elő, amely ama napon megállhat. Ima és a szentírásban való szorgalmas kutatás által az Úr népe felül-emelkedik a földi gondokon és érzelmeken és összhangzásba jön Krisztussal, a mennyei szentségben végbe menő munkával. Így minden hívó lélek naponként meg fogja vizsgálni önmagát s azon fog iparkodni, hogy jelleme összhangzásba jöjjön a nagy Mesterrel, Krisztussal. Meg fogják látni saját hibáikat és a szentlélek segítségével megszabadulnak azoktól, míg teljesen el lesznek készülve ezen időben végbe menendő munkára.

(Folytatás következik.)

Bibliai leckék.

Tanulmányok Esdrás könyvéből.

1. lecke. — 1907. július 6-ára.

Babilonból való kimenet.

Kérdések.

1. Melyik volt az uralkodó birodalom Esdrás kijelentésének kezdetében? Nevezd meg a királyt. Esdr. 1, 1.

2. Mire indította az Úr e királyt? Esdr. 1, 1. Lásd az 1. megjegyzést.

3. Melyik jövendölés teljesedett be ezáltal? Jer. 29, 10. Lásd a 2. megjegyzést.

4. Mily messzire hirdettetett e rendelet? Esdr. 1, 1.

5. Kitől vette Cirus az ő birodalmát, saját szavai szerint? 2. v.

6. Mivel indokolta Cirus a templom újra-építését? 2. v.

7. Minő emberek szólítottak fel, hogy Jeruzsálembé menjenek? 3. v. Lásd a 3. megjegyzést.

8. Miképpen segítsenek a szegényeknek? 4. v.

9. Kik engedelmeskedtek a hívásnak? 5. v.

10. Miképpen segítettek nekik a szomszédok? 6. v.

11. Mit adott nekik Cirus? 7. v.

12. Ki vitte el ezen edényeket Jeruzsálemből? 2 Krón. 36, 7. 18.

13. Hol tartották ezeket? Dán. 1, 1. 2. Lásd a 4. megjegyzést.

14. Hány edény volt? Esdr. 1, 9. 10.

15. Minő mintára csinálták ezeket az edényeket? 2 Móz. 25, 40; 1 Krón. 28, 11-13. 19.

16. Kire lettek hívva? Esdr. 1, 11.

17. Mikor használtattak a hetvenévi fogság alatt? Dán. 5, 1. 2.

18. Hogyan mutatta meg Isten nemtetszését, midőn a szent edényeket ilyen módon meggyalázták? Dán. 5, 5. 26-28. Lásd az 5. megjegyzést.

Megjegyzések.

1. Cirus valószínűleg hitt a jó és rossz Istenében — mint most is a parsek Indiában — és hallotta, hogy a zsidók Istene hatalmas. Úgy gondolkozott, ha annak tetszését megnyerheti, akkor az ő hatalma is jóval növekedni fog.

2. Dániel tekintélyes ember volt a persa királyi udvarnál és kétségkívül tudomására hozta Cirusnak Jeremiás jóvendölését, mert amint olvassuk, három évvel Cirus rendelete előtt büzgön tanulmányozta ezen jóvendöléseket. Lásd Dán. 9, 1. 2.

3. Izrael egész népe fel lett hívva, és ha mindenki engedelmeskedett volna ezen meghívásnak, a munka gyorsan előrehaladt volna.

4. Nabukodonozor tisztelt szent dolgokat és azért e szent edényeket is a legjobb helyre tette, t. i. az ő istenének kinstárába.

5. Miközben a szent edényekből hort ittak, egyszerre csak egy esodálatos kézírás jelent meg a falon, mely nagy zavart és rémületet okozott. — Míg ezen állapot uralkodott, Cirus hadserege bevonult a városba és meggyilkolta a királyt és fejedelmeit. Lásd Dán. 5, 30. 31; Jer. 51, 57. A szent edények bizonyára széjjel lettek szórva az egész teremben. Ki volt ott, hogy azokat összegyűjtse? Baltazár király utolsó cselekedete az volt, hogy Dánielt nyilvánosan az ország harmadik uralkodójává nevezte ki. Lásd Dán. 5, 29. Ez jogositotta fel Dánielt arra, hogy a szolgáltnak parancsot adjon a szent edények gondos felszedésére és azok biztos elhelyezésére.

2. lecke. — 1907. július 13-ára.

Az első csapat, amely Babilont elhagyta.

Kérdések.

1. Hová mentek a fogságból visszatért emberek, midőn Jeruzsálembé érkeztek? Esdr. 2, 1. Lásd az 1. megjegyzést.

2. Mely nevezetes férfiak említettek? 2. v.

3. Mit csináltak azokkal, akik nemzetségükről való levelet nem találtak? 58-62. v.

4. Mi módon és ki által határozott el ezen kérdés? 63. v.

5. Mi volt az »Urim és Tummim«? 2 Móz. 28, 30; 4 Móz. 27, 21; 1 Sám. 28, 6. Lásd a 2. megjegyzést.

6. Hány zsidó tért vissza? Esdr. 2, 64. 65. Lásd a 3. megjegyzést.

7. Mit vittek magukkal? 66. 67. v.

8. Kik voltak az elsők, akik a templom felépítéséhez ajándékokat hoztak? 68. v.

9. Minő szellemben hoztak ezen ajándékokat? Ugyanott.

10. Hogyan nézi az Úr e szellemet? 2 Kor. 9, 7.

11. Miképpen ajándékoztak az »atyáknak fejedelmei«? Esdr. 2, 69. Mennyit adtak?

12. Minő emberek laktak a városokban? 70. v.

13. Hány nemzetségnek kellett volna képviselve lenni, ha az »egész Izrael« városaiban lakott volna? Ap. csel. 26, 7.

14. Hány nemzetség részére áldoztatott a templom megszentelésekor? Esdr. 6, 17.

15. Hány nemzetség lesz képviselve azon seregben, amely a modern Babilonból kiindul? Jelen. 7, 4-8.

16. Készítetett-e már számukra város, amelyben lakni fognak? Zsid. 11, 16. Lásd Jelen. 21, 9-26.

Megjegyzések.

1. Ezek a városok erősen voltak építve. Sokat azok közül a pogányok építettek, akik az országot lakták Izrael Egyiptomból való kivonulása előtt. Lásd 5 Móz. 6, 10; Jós. 24, 13. A hetvenévi fogság alatt ezek a városok épen maradtak és most készen álltak, hogy a fogságból visszatérő népnek lakásul szolgáljanak.

2. Az ítélet hősenjének jobb és bal oldalán két nagy, kiválóan fénylő kő volt. Ez a két kő »Urim és Tumim« név alatt volt ismeretes. Ezeket nyilatkoztatta ki az Úr az ő akaratát a főpap által. Ha valami dolgot az Úr elé hoztak, akkor egy fény a jobb oldalon levő kő körül azt mutatta, hogy Isten jóváhagyja; ellenben pedig egy felhő a bal oldalon levő kővön Isten nemtetszését jelentette. Lásd »Patriarchen und Propheten«, 30. r.

3. Izraelnek csak egy kis része engedelmeskedett a felhívásnak, hogy Babilonból kijöjjenek. Jobban szerették a házakat és földeket Babilonban mint az Urat és az ő templomát. Most is sokan ugyanazon okból maradnak vissza a modern Babilonban.

17. Mit mondott az Úr ezen templomról? Agg. 2, 9. Lásd a 2. megjegyzést.

18. Mi tétetik szemlélfelhetővé a templom felépítése által? Ap. esel. 15, 13–18.

Megjegyzések.

1. A hetedik hónap nagy fontossággal bír a zsidók vallásos életében. A hetedik hónap első napján a kürtölés ünnepe volt, tizedik napján a tisztulás ünnepe és tizenötödik napján a sátoros ünnep kezdődött.

2. Ha a vének tudták volna, hogy azt a templomot építették fel, amelyben, eltekintve a Herodes által eszközölt javításoktól, a régebbi jövendölt Údvözítő tanítani fog, akkor ők is örültek volna.

3. lecke. — 1907. július 20-ára.

A templom fundamentuma lerakatik.

Kérdések.

1. Mit csinált Izrael népe a hetedik hónapban? Esdr. 3, 1. Lásd az 1. megjegyzést.

2. Melyik két férfiú vezette őket? 2. v.

3. Mit cselekedtek legelőször az istenítisztelet megalapítására? 3. v.

4. Mit ünnepeltek a biblia szerint? 4. v.

5. Hol és miképpen ünnepelték a sátoros ünnepet? 3 Móz. 23, 33, 34.

6. Minő szüntelen áldozat állapítatott meg a sátoros ünnep letelte után? Esdr. 3, 5; 2 Móz. 29, 38, 39.

7. Mikor kezdtek meg ezen égő-áldozatokat? Esdr. 3, 6.

8. Minő más ünnepek említetnek még? 5. v.

9. Minő előkészületeket tettek a templom építéséhez? 7. v.

10. Mikor kezdtek meg a munkát? 8. v.

11. Ki rakta a fundamentumot? Zak. 4, 9.

12. Kik segítettek e munkában? Esdr. 3, 8.

13. Kik voltak a pallérok? 9. v.

14. Írd le az istenítiszteletet a fundamentum felvetése alkalmával. 10. 11. v.

15. Miért sírtak a vének? 12. v.

16. Hogyan nézett ki ez a templom az előbbihez képest? Agg. 2, 3.

4. lecke. — 1907. július 27-ére.

Az első tiltakozás a munka ellen.

Kérdések.

1. Mely emberek hallottak a templom felépítéséről? Esdr. 4, 1.

2. Mit követeltek? 2. v.

3. Mit felelt Zorobábel? 3. v.

4. Mi volt azoknak jelleme, akik az Úr házának építésénél segíteni akartak? 2 Kir. 17, 33, 34. Lásd az 1. megjegyzést.

5. Mi módon mutatták be a samariabeliek igazi jellemüket? Esdr. 4, 4, 5.

6. Mily sokáig akadályozták a népet különbözőképpen? 5. v.

7. Végre mit cselekedtek? 6. v.

8. Kihez fordultak azután? 7. v.

Lásd a 2. megjegyzést.

9. Kik fogalmazták e levelet? 7. 8. v.

10. Hányan vettek részt e levél írásában? 9. 10. v.

11. Mit írtak a zsidókról és Jeruzsálemről? 11–13. v.

12. Mivel indokolták e levél kiállítását? 14. v.

13. Mit követeltek? 15. v.

14. Mondd el a király válaszának első részét. 17–19. v.

15. Mit mondott Artaxerxes Jeruzsálem királyairól? 20. v.

16. Mondd el a király rendeletét. 21, 22. v.

17. Mit cselekedtek a samariabeliek, miután a levelet megkapták? 23. v.

18. Mily sokáig tartották fel a munkát? 24. v.

Megjegyzés.

A samariabeliek nem félték, se nem szerették az Urat. Ők csak nyereségből akartak segíteni, hogy nekik is részüik legyen Jeruzsálem felépítésében. Ilyen segítők csak akadályozzák az Urat, és Zorobábel nagy előrelátást tanúsított abban, hogy nem engedte meg nekik a munkát. 2 Kir. 17, 24-34 megadja nekünk a samariabeliek eredetét.

5. lecke. — 1907. augusztus 3-ára.

A munka újra felvétetik.

Kérdések.

1. Mely profétákat hívott meg az Úr, mikor Jeruzsálem építésében változó állapot állott be? Esdr. 5, 1. Lásd az 1. megjegyzést.

2. Mit mondtak az izraeliták, miért nem építik fel Jeruzsálemet? Agg. 1, 2.

3. De mit mondtak a proféták erre? 3. 4. v.

4. Mit mondtak a proféták, mi felől gondolkozzanak? 5-11. v.

5. Miképpen bátorította őket Zakariás az építésre? Zak. 2, 4. 5.

6. Miképpen bátorította őket az Úr a munka folytatásában? Esdr. 5, 2; Agg. 1, 14.

7. Minő bátorító szavakat küldött az Úr Zorobábelnek, midőn elhatározta magát, az építést megkezdeni? Zak. 4, 6-20. Lásd a 2. megjegyzést.

8. Ki támogatta a vezetőket, midőn elhatározták magukat, hogy kötelességük teljesítésében előre akarnak menni? Agg. 1, 13; Esdr. 5, 2.

9. Melyik évben, hónapban és napon kezdték újra a munkát? Agg. 1, 14. 15.

10. Minő felbátorító bizonyágtételeket küldött nekik az Úr a proféta által, midőn már huszónhét napig dolgoztak? Agg. 2, 1-9. Lásd a 3. megjegyzést.

11. Minő további üzenet jött Aggeus proféta által, midőn éppen három hónapja dolgoztak a templom építésén? Agg. 2, 10-19.

12. Minő felbátorító üzenet adatott Zakariás proféta által is abban az időben? Zak. 8, 9-15.

13. Micsoda az evangélium munkája Jakab apostol szavai szerint? Ap. esel. 15, 13-16.

14. A világtörténelem melyik időpontjára alkalmazta Pál apostol az Agg. 2, 6. 7-ben írt szavakat? Lásd Zsid. 12, 26. 27.

15. Hogyan néz az Úr egy embert, aki váltság idejében hozzá fog az Úr munkájához? Agg. 2, 23. Lásd a 4. megjegyzést.

16. Mikor végeztetett el a templom? Esdr. 6, 15.

17. Mennyi idő telt el az építés megkezdése óta? Hasonlítsd össze Agg. 1, 15-et Esdr. 6, 15-el.

Megjegyzések.

1. Aggeus a hatodik hónapban Dárius persa király uralkodásának második évében kezdte meg munkáját; Zakariás pedig két hónappal később kezdte meg profétálását.

2. Ezen bátorító szavak sok munkást erősítettek meg az Úr munkájában.

3. A Megváltó tanított abban a templomban, és az ő jelenléte több volt mint az előbbi templom külső díszsége. Zakariás az Úrnak Jeruzsálembe való diadalmas bevonulását is leírja. Lásd Zak. 9, 9.

4. Zorobábel példája mindenkinek buzdításul szolgálhat, aki az Úr erejében felemelkedik, hogy az ő munkájában segítsen. Mindenki, aki ezt teszi, drága Isten szemében.

Troppel Győző A missió köréből.

Egy kanonok megkeresztelése Rómában.

Everson testvérünk, aki jelenleg bibliai előadásokat tart Rómában, következőképpen ír egy római katolikus pap megtéréséről:

»Egy este, midőn rendes istentiszteletünket tartottuk, belépett egy férfi a terembe. Később elbeszélte nekünk, hogy a bejárat fölötti felirat indította őt a belépésre. A felirat így hangzik: »A történelem válasza a profétálás hangjára.« Mivel ez a férfi a történelem tanítója, ennél fogva érdekelte a mi előadásunk, s megállva az ajtónál végig hallgatta a beszédet. Az előadás befejezése után előlépett és elismerését fejezte ki. Kijelentette, hogy a tanítási módunk különösen tetszett neki. Ezen férfi a katolikus vallás szerint lett nevelve és már ifjúságában a papi hi-

vatásra készült. Később tanította a szentírást egy szemináriumban. Azután az olasz kormány engedelmével XIII. Leó pápa kinevezte kanonoknak. Ő tanította a szemináristákat a katolikus vallásra. Hivatásában igen búzó volt, és nagy igyekezettel törekedett arra, hogy a protestantismus gyenge oldalait kitüntesse. De midőn részletesebben összehasonlította e két vallás tanait, látta, hogy a protestantismusban több igazság van. A felismert igazságokat azután közölte tanítványaival is. Nemsokára ezek után azonban a püspök magához hívatta és értésére adta, hogy az ő tanításaiban igen sokféle Lutherféle eszmék vannak, s hogyha ezeket nem kerüli, akkor nem túrhetik tovább a szemináriumban, mert ez nem egyezik a katolikus vallás tanáival. Ő belátta, hogy ha elfoglalt álláspontján megmarad, akkor kénytelen lesz állásától megválni. A püspök továbbá azt is mondta neki, hogy esztelenség volna tőle mint fiatal embertől, akire oly fényes jövő vár, állását elhagyni. Ő azonban mégis arra határozta el magát, hogy állásából kilép.

Azután Florencbe ment, hogy az ottani egyetemet látogassa. Ott el is nyerte a doktori címet, amelyre szükségé volt, hogy a kormánynál állást nyerhessen. Azután is tovább vizsgálta a protestantismust és annak alaptanait, míg csak meg nem győződött az igazság minden egyes pontja fölött.

Így jutott összeköttetésbe a jelenvaló igazsággal is, amelyet még nagyobb érdeklődéssel tanulmányozott. Nálunk, mondá, az legjobban tetszett neki, hogy mi csak a bibliát hagyjuk beszélni mindenben. Igen jó dolog az igazságot valakinek alaposan megmagyarázni, de csak Isten képes az emberi szívet megváltoztatni.

Midőn ezen férfiút gyülekezetünkbe felvettük, így szólt: »Már egy éve, hogy a protestantismus igazságairól meg vagyok győződve, de szívem érintetlen maradt. Most azonban tapasztalom, hogy az Úr a szívemhez is szól s azért óhajtok az ő népével egyesülni.« Így egyenesen a katolikus egyházból jött mihozzánk. Ezen atyánkfia keresztelese

Rómában a baptisták kápolnájában történt, és a jelenlevők nem fogják hamis elfelejteni ezen üdvös pillanatokat. Isten lelke közöttünk volt s mindnyáján át voltunk hatva tőle.

Megkeresztelése után nemsokára ezen testvér levelet kapott egy római egyház képviselőtől, aki felkérte, hogy foglalja vissza régi állását, mert még magasabb helyet hajlandók adni neki. Ebből látszik, hogy az egyház nem igen szívesen enged el ilyen embereket. Testvérünk azonban hű marad új álláspontjához és nagy örömmel hálálja az Urat az igazságtudásáért.

Everson C. T.

Évi közgyűlésünk Friedensauban.

A f. évi februárban tartott választmányi gyűlésen el lett határozva, hogy az általános egyesületünk évi gyűlése ezidén mint rendesen Friedensauban (a magdeburgi kerületben Németországban) tartassék meg s pedig július 18-28 ig.

Minél közelebb a véghez jutunk annál nagyobb fontossággal bírnak az ilyen összejövetelek. Azért kívántatik, hogy mennél többen részesüljenek kedves testvéreink közül, ennél inkább azért, mert ezen általános konferencia bő alkalmat ad:

1. A jelenvaló nagy üzenet és az avval kapcsolatban levő proféciai igazságok, valamint az egészségi és mértékletességi kérdések tanulmányozása.
2. A megtérésről és a gyakorlati keresztyén életről, a gyermeknevelésről stb. előadások tartatnak.
3. A gyülekezet vezetése és belső élete, a tagok lelki fejlődése, a szentlélek különböző ajándékai és más fontos kérdések fejtegetve lesznek.
4. A missiói munkánk itthon és az idegen földrészekben, annak ismertetése és az annak folytatására szükséges eszközök. A nagy adventi mozgalom fejlődése és befejezése igen fontos tárgyakat képeznek a gyülekezet sorrendjében.

Aki szándékozik eljönni ezen gyülekezetre, szíveskedjék magát előre bejelenteni. Címünk: Huenergardt J. F. Pécel, Kör-utca 234.

Családi kör.

Nyárhoz hasonló életünk.

Nyárhoz hasonló életünk,
Fény és arannyal tele,
És gyorsan fut rohan velünk,
Mint a vihar szele.

Mégis, az élet bár rövid,
A magvetés szaka.
A kegyelem idő van itt,
És azután soha.

Ébredj azért korán, ne késő,
A munkát felvegyed.
Mert jó az éj sötétje és
Dolgozni nem lehet.

Boldog az, ki e napon
Büzzgón vet ide lent,
Mert majd arat ott gazdagon,
S halála üdv leend.

Óh, mily gyors az idő,
Óh, a vég hamar jó,
Óh, mi este hervadt lett
Az reggel még zöldellett.

Nincs idő az imához.

Egy lelkész egy haláleset alkalmával egy kereskedő házához jött, aki nem éppen határozott keresztyén, de iparkodó üzlet-ember volt. Öreg atyját éjjel a szél ütötte meg, ami természetesen az egész családra megrendítően hatott. A lelkész arra használta fel e hangulatot, hogy a gyászolókat komoly szavakkal a közeli válság órájára utalja. Egyetlen-egy napot se kezdjünk meg vagy végezzünk be anélkül, hogy imában ne ajánljuk át magunkat az Úrnak, aki élet és halál fölött uralkodik.

»Az már igaz,« mondá a házigazda, »csak időnk volna rá; de nekünk nincs időnk imához.«

»N. úr,« válaszolt erre a lelkész, »ön kereskedő és jól tud számolni — számoljunk együtt egy keveset? Hány órája van önnek egy napon?«

»Tizenhat vagy tizenhét, mert hat óránál többet ritkán alszom.«

»Az órának hatvan perce van, szorozzuk tehát hatvannal: az kerekszámban

ezer percet tesz. Egy ájtatos miatyánkhoz csak néhány perc szükséges.«

»De egy igazi kereskedőnek minden perce drága és sokszor egyet sem nélkülözhet,« válaszolt kitérőleg a megszórtott kereskedő.

»Akkor engedje meg, hogy egy más kis számítást is tegyek,« viszonzá a lelkész. »Tegyük fel, hogy üzletében naponta ötven koronát keres. Nemde?«

»Legalább annyit.«

»Tehát ötven korona, az ötezer fillér. Most ha azt kívánám, hogy ön az Úrnak, akinek az egész üzletét köszönheti, csak öt fillért, bevételének ezredrészét, mindennap mint hálájának adóját adja meg; méltánytalan kívánság volna ez?«

»Semmiképpen.«

»Ez tehát megint a csendes miatyánkhoz szükséges perc volna. És ha öt percet vesz,« mondá a lelkész végül, az naponta az ön rendelkezésére álló időnek fél százaléká, ezalatt már családjával egyesülve imádkozhat, ami az egész napra áldás volna.«

Erre már nem válaszolhatott a kereskedő semmit. —

Lutherről ismeretes, hogy már deák-korában Erfurtban az volt a rendszabálya: »Szorgalmas imádkozás több mint fél tanulás«, és későbbi életében sokszor azt mondhatta reggel: »Ma megint nagyon sok a munkám, azért igen szorgalmasan kell imádkoznom, hogy a munkát annál jobban győzzem.«

John Quincy Adamsról, az Egyesült Államok elnökéről, aki 1848-ban halt meg, azt mondják, hogy minden reggel, többnyire négy órától ötig, imádkozott és a bibliát olvasta. S bizonyára egy olvasónknak sincs több munkája, mint Amerika első emberének.

Egy derék vén tanító azt mondta magáról: »Ha néha testem igen lomha volt az imához, azt mondtam neki: én naponta háromszor elmegyek veled az evéshez, tehát neked is épp annyiszor velem kell menned, ha a lelkem mennyei táplálékkal akar jóllakni. Az én tapasztalatom az, hogy keresztyénségemnek első idejében imám olyan volt mint egy szivattyúskút, később mint egy csöveskút s végre mint egy szökőkút.«

Egészség és mértékletesség.

A tüdőbetegeknek egyetlen reménye.

Egy az egészségi ügyek iránt érdeklődő, akinek úgy látszik még nagy bizalma van a különböző gyógyszerekben, amelyeket reklámokkal az újságokban a tüdőbetegek részére ajánlanak, a következőket írja:

»Ezen különböző gyógyszerek mind jók, de az egész világ egy oly gyógyszert kíván, amely a tüdőbetegség csíráját megöli anélkül, hogy a tüdőnek ártson. A tüdőbetegeknek oly szerre van szükségük, amely ezen halálos ellenséget az első támadásnál teljesen lefegyverezi és megöli.

Jól tudjuk, hogy az emberiség egy ilyen gyógyszert már régen kíván. Sajnos azonban, hogy ma is még kevés kilátás van rá, hogy ilyet feltaláljanak.

Nem nehéz dolog, oly szereket találni, amelyek a csírákat megölik. Magam is tudnék sokféle szert felsorolni, de a nehézség abban rejlik, hogy minden szer, amely a csírákat megöli, magára a tüdőre is éppoly pusztító erővel hat.

Általánosan elismert tény az orvosok között, hogy orvossággal egyáltalában nem lehet tüdőbajt gyógyítani. Csak egyedül friss levegő, egyszerű tápláló eledelek és változó, kellemes környezet hozhat javulást és gyógyulást a szegény betegeknek.

Aki ezek fölött rendelkezik és a Mindenható segítségében bízik, annak lehet kilátása ezen rettenetes betegségből való gyógyulásra.

A tüdőbeteg legyen bizalommal és ha lehetséges töltsse az időt éjjel és nappal künn a friss levegőn. Ha ezt nem teheti, akkor folyton hagyja nyitva az ajtót és ablakokat, hogy a beteg tüdő a friss levegőt élvezhesse.

Ezen gyógykezelés nem öli meg ugyan a bacillusokat, de annál inkább megerősíti a tüdőt, hogy több ellentálló tehetséggel bírjanak.

A jó Isten óhajt minden beteget meggyógyítani. Azt olvassuk a szentírásban, hogy: »Legelőször azt kívánom,

hogy jól legyen dolgod és jó egészséged legyen, miképpen hogy a te lelkednek jó vagyon dolgoj.« A Megváltó is meggyógyított minden testi betegséget, midőn a földön járt.

A természetben is úgy rendezte ez az Alkotó. Hogyha az ember testén sértés támad, akkor maga a természet igyekszik azt begyógyítani, úgy hogy egy rövid idő múlva minden teljesen kiépül.

A tüdőbetegeknek a következőkre van szükségük:

1. Friss levegő. Legalább nyolc óra naponta kell eltölteni a friss levegőn. Ne látogasson színházakat vagy más helyiségeket, ahol sokan összegyűlnek és ahol rekedt, füstös vagy poros a levegő. Aludjék nyílt ablak mellett, még tél idején is.

2. Nyugalom. Sokan, kik a betegségből felgyógyulnak, mindjárt nehéz munkákat végeznek. Ez azonban ártalmas. Eleinte minden megerőltetés kerülni kell. Poros levegőben pedig egyáltalában nem szabad dolgozni.

3. A táplálék egyszerű és jó legyen. Egyszerű eledelkkel kell táplálkozni. Lassan kell enni és jól kell megrágni az eledelt. Mindennap egy félórával az étkezés előtt egy pohár meleg tejet tejjással kell meginni. Ez igen tápláló és egészséges. Bort, sört, pálinkát és ezekhez hasonló italokat minden körülmények között kerülni kell, még kevésbé szabad dohányozni.

Aki ezeket szem előtt tartja, annak lehet reménye a felgyógyuláshoz.

„AZ ARATÓ“

havi folyóirat.

Nyomtatja és kiadja:

A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala
Hamburgban.

Felelős szerkesztő: Huenergardt János F.

Előfizetési ára:

Egy egész évre	K 2.—
Egy fél évre	„ 1.—
Egyes példányok	„ —.20
Külföldre, egy egész évre	„ 2.50

Előfizetések

Huenergardt János F., Pécel, Kör-utca 23.
cimre küldendők.